

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปการวิจัย

ในปัจจุบันการจัดการบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาระดับปริญญาโททางสังคมศาสตร์ ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว เห็นได้จากมีการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ เกือบทุกแห่ง และมีการขยายสาขาวิชาที่เปิดสอนอย่างกว้างขวาง เป็นเหตุให้ผู้เข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโททางสังคมศาสตร์มีจำนวนมาก โดยผู้เข้ารับการศึกษาล้วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการปรับวุฒิหรือเข้าศึกษาเพื่อรองาน มากกว่ามีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาหาความรู้ทางทฤษฎีอย่างจริงจัง นอกจากนี้แล้ว ถ้าผู้เข้ารับการศึกษาลเลือกศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จะทำให้ค่าใช้จ่ายที่ผู้เข้ารับการศึกษิต้องเสียไปมีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับการเลือกศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน เพราะว่่าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีส่วนช่วยเหลือด้านการเงินเป็นสัดส่วนที่สูงมากในการดำเนินงานจากสองสาเหตุนี้เอง การวิเคราะห์ถึงค่าใช้จ่ายของการบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาโททางสาขาวิชาสังคมศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จึงจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อที่จะใช้เป็นเครื่องมือสำหรับกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ของการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมที่สุด

จากความสำคัญของค่าใช้จ่ายสำหรับปริญญาโททางสาขาวิชาสังคมศาสตร์ดังกล่าว งานวิจัยครั้งนี้ จึงกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รายละเอียดของค่าใช้จ่ายในกิจการบัณฑิตศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อประมาณค่าใช้จ่ายสำหรับหลักสูตรปริญญาโททางสังคมศาสตร์ โดยค่าใช้จ่ายที่นำมาวิเคราะห์เป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุน ประจำปีงบประมาณ 2532 ซึ่งมาจากส่วนที่ได้รับจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดิน ส่วนที่ได้รับจัดสรรจากเงินผลประโยชน์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งบัณฑิตวิทยาลัย ส่วนที่เรียกเก็บจากนิสิตในรูปค่านายกิตและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ และส่วนที่ได้รับบริจาคหรือจากแหล่งที่มาอื่น ๆ ที่ใช้เฉพาะกิจการบัณฑิตศึกษา

การเสนอผลการวิเคราะห์รายละเอียดค่าใช้จ่ายของการบัณฑิตศึกษาครั้งนี้อยู่ในลักษณะของค่าใช้จ่ายเฉลี่ยหรือค่าใช้จ่ายต่อหน่วย โดยจำแนกย่อยเป็น 4 ดัชนี ได้แก่ ค่าใช้จ่ายต่อ

หลักสูตร ค่าใช้จ่ายต่อนิสิต 1 คน ค่าใช้จ่ายต่อนิสิตเต็มเวลา และค่าใช้จ่ายต่อผู้สำเร็จการศึกษา ดังนั้นหน่วยการวิเคราะห์จึงเป็นจำนวนนิสิตที่ลงทะเบียน จำนวนนิสิตเต็มเวลา และหลักสูตรปกติ ในระดับปริญญาโทสาขาสังคมศาสตร์ ที่เปิดสอนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2531 และภาค การศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2532 โดยประมาณ

โดยทั่วไปแล้วการจัดการบัณฑิตศึกษามักถูกมองว่าเกิดจากการดำเนินงานของสำนักงาน บัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งไม่ถูกต้องนัก เพราะถ้าวิเคราะห์อย่างละเอียดถึงกระบวนการผลิตของสถาบัน อุดมศึกษา พบว่าภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาจะประกอบด้วย นิสิตทุกระดับการศึกษา งาน วิจัย งานบริการวิชาการ ตลอดจนงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ โดยที่ภารกิจเหล่านี้เกิด จากการดำเนินงานร่วมกันของปัจจัยการผลิต อันได้แก่ อาจารย์ นักวิชาการ เจ้าหน้าที่บริหาร และธุรการ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ดิน อาคารบริหารและบริการทางวิชาการ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ปัจจัยการผลิตดังกล่าวนี้จะมาจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย คณะวิชา รวมถึง สถาบันต่าง ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือปัจจัยการผลิตจากแต่ละสถานที่ ต่างมีส่วนร่วมในการ ผลิตภารกิจแต่ละชนิดของสถาบันอุดมศึกษา เพราะฉะนั้นค่าใช้จ่ายสำหรับปริญญาโทจึง เป็น ค่าใช้จ่ายจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยและคณะวิชา รวมถึงสถาบัน ที่หลักสูตรปริญญาโทนั้นเกี่ยวข้องกับ

อนึ่ง การประเมินถึงค่าใช้จ่ายสำหรับผลผลิตใดก็ตาม จะประเมินจากปัจจัยการผลิต ที่ก่อให้เกิดผลผลิต เพื่อสะท้อนถึงค่าใช้จ่ายสำหรับผลผลิตนั้นอย่างถูกต้อง แต่เนื่องจากกระบวนการผลิตเพื่อการศึกษาอยู่ในลักษณะของกระบวนการผลิตร่วม ซึ่งก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายร่วม ตามที่ กล่าวมาแล้ว ทำให้ปัจจัยที่ใช้ในกระบวนการผลิตไม่สามารถแจกแจงเพื่อชี้ให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย สำหรับผลผลิตแต่ละชนิดได้ เพราะฉะนั้นหัวใจสำคัญของงานวิจัยนี้ คือพิจารณาดัชนีบางตัวเพื่อ วิเคราะห์เทียบกับค่าใช้จ่ายร่วม เพื่อประมาณค่าใช้จ่ายเฉพาะการศึกษาระดับปริญญาโท ซึ่งแฝง อยู่ในค่าใช้จ่ายร่วมดังกล่าว

ภายใต้แนวความคิดของค่าใช้จ่ายร่วมอันเกิดจากผลผลิตร่วม แสดงให้เห็นว่าค่าใช้จ่าย ร่วม ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 137,476,388.60 บาท ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายจากเงินงบประมาณ แผ่นดินและเงินทุนคณะ ของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะรัฐศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะ นิเทศศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ ค่าใช้จ่ายหมวดเงินเดือนบุคลากรสาย ก ของ สถาบันประชากรศาสตร์ รวมถึงค่าใช้จ่ายจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยจะมีส่วนในการจัดการบัณฑิต ศึกษาเฉพาะระดับปริญญาโททางสังคมศาสตร์เป็นเงิน 28,345,375.73 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ

20.62 ของค่าใช้จ่ายรวมดังกล่าว โดยที่ค่าใช้จ่ายทั้งหมดสำหรับหลักสูตรระดับปริญญาโทนี้ จำแนกเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการทั้งหมด 27,108,947.01 บาท และค่าใช้จ่ายลงทุนทั้งหมด 1,236,428.71 บาท อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดสำหรับหลักสูตรปริญญาโท ทางสังคมศาสตร์ ตามแหล่งที่มาของเงิน พบว่าค่าใช้จ่ายทั้งหมดสำหรับหลักสูตรปริญญาโททางสังคมศาสตร์ มาจากเงินงบประมาณแผ่นดิน เป็นเงิน 9,307,233.48 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 9.14 เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดจากเงินงบประมาณแผ่นดินของคณะวิชา มาจากเงินทุนคณะ เป็นเงิน 6,007,657.06 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 23.77 เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดจากเงินทุนคณะ มาจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย เป็นเงิน 13,034,124.14 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 72.75 บาท เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

ค่าใช้จ่ายสำหรับหลักสูตรปริญญาโท สาขาสังคมศาสตร์ ที่กล่าวมานั้นเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนที่เกิดขึ้นประจำปีงบประมาณ 2532 ซึ่งถ้าพิจารณาอย่างละเอียดจะพบว่าค่าใช้จ่ายลงทุนประจำปีงบประมาณ 2532 นั้น จะส่งผลถึงการผลิตของปีถัดมาด้วย ดังนั้นการประเมินค่าใช้จ่ายสำหรับหลักสูตรปริญญาโทสาขาสังคมศาสตร์ จึงประเมินค่าใช้จ่ายที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการ และค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปี ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น เพราะค่าใช้จ่ายดังกล่าวจำนวน 27,337,699.76 บาท (ตาราง 4.23) แสดงถึงค่าใช้จ่ายสำหรับหลักสูตรปริญญาโท สาขาสังคมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2532 เพียงปีเดียว

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการ และค่าใช้จ่ายลงทุนของแต่ละหลักสูตร พบว่าค่าใช้จ่ายทั้งหมดของแต่ละหลักสูตรของบางคณะวิชา แตกต่างกันอย่างมากระหว่างปี โดยเฉลี่ยแล้วแต่ละหลักสูตรมีค่าใช้จ่ายประมาณ 708,634.37 บาท การที่ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของแต่ละหลักสูตรมีค่าสูงมาก เนื่องจากบางหลักสูตรมีค่าใช้จ่ายทั้งหมดเกินกว่า 1 ล้านบาท โดยเฉพาะหลักสูตรบริหารธุรกิจและหลักสูตรนิติศาสตร์มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดสูงถึง 4,389,255.76 บาท และ 2,478,878.45 บาทตามลำดับ ขณะที่ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปีของแต่ละหลักสูตรเฉลี่ยแล้วประมาณ 683,442.47 บาท

อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายที่แต่ละหลักสูตรต้องเสียไปนั้นมิใช่เพื่อผลิตนิสิตเป็นจำนวนเงินที่เท่ากันทุกคน เนื่องจากนิสิตแต่ละคนได้รับบริการจากค่าใช้จ่ายของแต่ละหลักสูตร แตกต่างกันไปตามจำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียน ดังนั้นการประเมินค่าใช้จ่ายสำหรับนิสิตแต่ละคนจึงเป็นได้ยาก แต่ถ้ากำหนดให้นิสิตลงทะเบียนเต็มเวลาทุกคน ซึ่งหมายถึงนิสิตได้ใช้บริการด้านการเรียนการสอน

และบริการอื่น เท่ากันอย่างเต็มประสิทธิภาพ การประเมินค่าใช้จ่ายสำหรับนิสิตสามารถทำได้ โดยปกติแล้วค่าใช้จ่ายต่อนิสิตเต็มเวลาของทุกหลักสูตร มีค่าใกล้เคียงกัน เนื่องจากนิสิตแต่ละคน ลงทะเบียนเป็นจำนวนหน่วยกิตที่เท่ากัน แต่หลังจากประเมินค่าใช้จ่ายอันเกิดจากค่าใช้จ่าย ดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยต่อนิสิตเต็มเวลา ของแต่ละหลักสูตร พบว่าค่าใช้จ่ายต่อนิสิต เต็มเวลาของหลักสูตรที่สังกัดคณะเดียวกันมีค่าใกล้เคียงกัน เพราะว่าค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นของ แต่ละคณะวิชานั้นแตกต่างกัน ซึ่งค่าใช้จ่ายต่อนิสิตเต็มเวลาของหลักสูตรระดับปริญญาโท คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี โดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 22,689.46 บาท ขณะที่ค่าใช้จ่าย ต่อนิสิตเต็มเวลาของหลักสูตรปริญญาโท คณะรัฐศาสตร์ โดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 15,160.35 บาท ซึ่งใกล้เคียงกับค่าใช้จ่ายต่อนิสิตเต็มเวลาของหลักสูตรปริญญาโท คณะครุศาสตร์ โดยเฉลี่ยแล้ว ประมาณ 14,051.11 บาท สำหรับหลักสูตรปริญญาโทของคณะนิเทศศาสตร์ มีค่าใช้จ่าย ต่อนิสิตเต็มเวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 24,366.22 บาท ส่วนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายต่อนิสิตเต็มเวลา เป็นเงิน 18,928.52 บาท และ 10,711.76 บาท ตามลำดับ

โดยสภาพการณ์ที่เป็นจริงแล้ว แม้ว่านิสิตทุกคนลงทะเบียนเต็มเวลา แต่จะไม่สำเร็จ เหมือนกันหมด อาจมีนิสิตบางคนลาออกกลางคัน หรือเรียนตกซ้ำวิชา เป็นเหตุให้ใช้เวลาเรียน ซ้ำกว่าที่หลักสูตรกำหนด ดังนั้นการวิเคราะห์ถึงค่าใช้จ่ายของผู้สำเร็จการศึกษาโดยคำนึงถึงความ สูญเปล่านี้ จึงแสดงถึงค่าใช้จ่ายที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น โดยค่าใช้จ่ายที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการ และค่าใช้จ่ายลงทุน ต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คน ของหลักสูตรระดับปริญญาโท คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี เฉลี่ยแล้วประมาณ 44,043.65 บาท ขณะที่ค่าใช้จ่ายต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คน ของหลักสูตรระดับปริญญาโท คณะรัฐศาสตร์ โดยเฉลี่ยแล้ว (32,806.04 บาท) มีค่าใกล้เคียง กับค่าใช้จ่ายต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คน ของหลักสูตรระดับปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์ (35,071.70 บาท) สำหรับค่าใช้จ่ายต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คน ของหลักสูตรระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์ โดยเฉลี่ยประมาณ 23,649.18 บาท ส่วนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์และหลักสูตร นิติศาสตร์มีค่าใช้จ่ายต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คน เป็นเงิน 49,876.66 บาท และ 26,001.52 บาท ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผล

เนื่องจากวัตถุประสงค์ของงานวิจัยครั้งนี้ คือการประมาณค่าใช้จ่ายสำหรับผลิตหลักสูตร ปริญญาโท ทางสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นของแต่ละ

หลักสูตร จึงช่วยชี้ถึงปัญหาบางประการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายทางการศึกษา การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรสำหรับการศึกษาระดับปริญญาโทโดยเฉพาะสาขาสังคมศาสตร์ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

จากผลการวิเคราะห์ ภายใต้นโยบายความคิดค่าใช้จ่ายร่วม อันเกิดจากผลผลิตร่วม ส่งผล ให้ค่าใช้จ่ายของแต่ละหลักสูตร เป็นจำนวนเงินสูงมาก โดยค่าใช้จ่ายทั้งหมดสำหรับผลิตปริญญาโท แต่ละหลักสูตรนี้ เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุน ประจำปีงบประมาณ 2532 ซึ่ง ค่าใช้จ่ายดำเนินการเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับดำเนินงานเพื่อผลิตปริญญาโทและใช้จ่ายหมดภายในปีนั้น ขณะที่ค่าใช้จ่ายลงทุน อันเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการซ่อมแซมและปรับปรุงอาคารเพื่อการศึกษา นอกจากมีส่วนผลิตปริญญาโทในปีนั้นแล้วยังมีส่วนในการผลิตของปีต่อมาด้วย ดังนั้นการประเมิน ค่าใช้จ่ายลงทุนจึงวิเคราะห์ถึงค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปี เพื่อเสนอค่าใช้จ่ายทั้งหมด ของแต่ละ หลักสูตร อีกกรณีหนึ่ง แต่เนื่องจากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในงบประมาณเพียงปีเดียว ทำให้บางคณะวิชาไม่มีการซ่อมแซมและปรับปรุงอาคารสิ่งปลูกสร้าง อันก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายหมวดที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างที่จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งส่งผลให้ค่าใช้จ่ายสำหรับผลิตปริญญาโทในปี นั้นต่ำกว่าเป็นจริง เพราะฉะนั้นการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทั้งหมดจึงเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่าย ทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุน ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่าย ดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปี และค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการ เพียงอย่างเดียว จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง โดยหลักสูตรบริหารธุรกิจ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มี ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนสูงที่สุดถึง 4,389,255.76 บาท ค่าใช้จ่ายจำนวนดังกล่าวนี้ ส่วนหนึ่งจะส่งผลถึงการผลิตในปีต่อมาด้วย ดังนั้นเมื่อพิจารณา ถึงค่าใช้จ่ายสำหรับหลักสูตรบริหารธุรกิจที่เกิดขึ้นในปีเดียว พบว่าค่าใช้จ่ายดังกล่าวมีมูลค่า 4,220,090.69 บาท โดยจำแนกเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ 4,179,866.07 บาทและค่าใช้จ่าย ลงทุนเฉลี่ยรายปี 40,224.63 บาท อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายลงทุนหรือค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปี สำหรับการผลิตหลักสูตรนี้มาจากการใช้ครุภัณฑ์เท่านั้น เป็นส่วนน้อยเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายทั้งหมด เพราะฉะนั้นการพิจารณาค่าใช้จ่ายดำเนินการเพียงส่วนเดียว จึงพอประมาณค่าใช้จ่ายทั้งหมดของ หลักสูตรบริหารธุรกิจได้ ขณะที่หลักสูตรสังคมศึกษามีค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่าย ดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนต่ำที่สุดเพียง 115,155.78 บาท โดยเมื่อพิจารณาค่าใช้จ่าย ทั้งหมดสำหรับผลิตหลักสูตรนี้ในปีเดียว พบว่าค่าใช้จ่ายดังกล่าวมีมูลค่าเหลือ 111,572.24 บาท

อนึ่ง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของแต่ละหลักสูตรดังกล่าว เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อก่อให้เกิดบริการ

สำหรับนิสิตทุกคนของหลักสูตร ดังนั้นเมื่อวิเคราะห์ถึงค่าใช้จ่ายต่อนิสิต 1 คน พบว่าหลักสูตรบริหารธุรกิจมิได้มีค่าใช้จ่ายต่อนิสิต 1 คนสูงที่สุด แม้ว่าหลักสูตรนี้มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดสูงที่สุดก็ตามสาเหตุเพราะว่าหลักสูตรนี้มีนิสิตที่ลงทะเบียน ซึ่งเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 5 อยู่ถึง 386 คน จึงส่งผลให้ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยต่อนิสิต 1 คนของหลักสูตรบริหารธุรกิจ มีมูลค่าเพียง 11,371.13 บาท ขณะที่ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปีเฉลี่ยต่อนิสิต 1 คน มีมูลค่า 10,932.88 บาท สำหรับหลักสูตรที่มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยต่อนิสิต 1 คน สูงที่สุด ได้แก่หลักสูตรการสื่อสารมวลชน (13,707.44 บาท) เนื่องจากแม้หลักสูตรนี้มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุน เป็นเงิน 726,494.36 บาท แต่มีนิสิตลงทะเบียนเพียง 53 คน จึงส่งผลให้ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยต่อนิสิต 1 คน สูงที่สุด ทั้งนี้ถ้าพิจารณาค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปี เฉลี่ยต่อนิสิต 1 คน พบว่าเป็นเงิน 12,643.66 บาท สำหรับหลักสูตรนิติศาสตร์มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยต่อนิสิต 1 คนต่ำที่สุดเป็นเงิน 5,229.70 บาท ทั้ง ๆ ที่หลักสูตรนิติศาสตร์มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการ และค่าใช้จ่ายลงทุน สูงถึง 2,478,878.45 บาท แต่เนื่องจากหลักสูตรนี้มีนิสิตลงทะเบียนสูงมากถึง 474 คน จึงส่งผลให้ค่าใช้จ่ายต่อนิสิต 1 คน มีค่าต่ำที่สุด ส่วนทางด้านค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปี เฉลี่ยต่อนิสิต 1 คน มีเพียง 5,142.28 บาท เช่นกัน

ส่วนหลักสูตรอื่นๆ ของคณะรัฐศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อนิสิต 1 คน อยู่ในช่วง 5,400-9,500 บาท ทั้งๆที่บางหลักสูตรมีค่าใช้จ่ายทั้งหมดของหลักสูตรเป็นจำนวนเงินสูงเกิน 1 ล้านบาท เช่นหลักสูตรประถมศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุน สูงถึง 1,173,459.31 บาท แต่มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุน เฉลี่ยต่อนิสิต 1 คน เพียง 6,629.71 บาท หรือหลักสูตรบริหารการศึกษา มีค่าใช้จ่ายทั้งหมด ที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุน สูงถึง 1,283,382.51 บาท แต่มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุน เฉลี่ยต่อนิสิต 1 คน เพียง 6,973.20 บาท ทั้งนี้เนื่องจากทั้งสองหลักสูตรมีนิสิตลงทะเบียนสูงถึง 177 คน และ 185 คน ตามลำดับ อย่างไรก็ตามหลักสูตรเศรษฐศาสตร์มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุน เป็นเงิน 1,171,978.51 บาท ซึ่งใกล้เคียงกับหลักสูตรประถมศึกษาและหลักสูตรบริหารการศึกษาแต่กลับมีค่าใช้จ่ายที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการ

และค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยต่อนิสิต 1 คนสูงกว่าเกือบเท่าตัว ด้วยเหตุผลที่ว่าหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ มีนิสิตลงทะเบียน 102 คน

การประเมินค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อนิสิต 1 คน เป็นการเสนอให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายสำหรับการผลิตนิสิต 1 คนที่เท่ากัน แต่เนื่องจากความจริงแล้วนิสิตแต่ละคนลงทะเบียนเป็นจำนวนหน่วยกิตที่แตกต่างกัน ดังนั้นการให้บริการจากค่าใช้จ่ายดังกล่าวของนิสิตเหล่านั้นจึงแตกต่างกันด้วย เพราะฉะนั้นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อนิสิต 1 คนเป็นการประเมินค่าใช้จ่ายของนิสิตแต่ละคนอย่างคร่าวๆ เท่านั้น เนื่องจากไม่มีวิธีที่จะประเมินค่าใช้จ่ายของนิสิตแต่ละคนได้ อย่างไรก็ตามถ้านิสิตแต่ละคนลงทะเบียนเต็มเวลาตามที่หลักสูตรกำหนด นิสิตเหล่านั้นจะจบภายใน 4 ภาคการศึกษา หรือ 2 ปี โดยงานวิจัยนี้ได้ประเมินค่าใช้จ่ายต่อนิสิตเต็มเวลาเพื่อแสดงถึงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อนิสิต โดยมีข้อแม้ว่านิสิตเหล่านี้ต้องลงทะเบียนเป็นจำนวนหน่วยกิตตามที่หลักสูตรกำหนด และใช้เวลาศึกษา 4 ภาคการศึกษา ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อนิสิตเต็มเวลา กับค่าใช้จ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อนิสิต 1 คน ของแต่ละหลักสูตรพบว่า ค่าใช้จ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อนิสิตเต็มเวลามีค่าสูงกว่าค่าใช้จ่ายต่อนิสิต 1 คน ทุกหลักสูตร ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากนิสิตที่ลงทะเบียนมีจำนวนสูงกว่านิสิตเต็มเวลา ทุกหลักสูตร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า โดยเฉลี่ยแล้วนิสิตของทุกหลักสูตรใช้เวลาเรียนนานเกินกว่า 4 ภาคการศึกษา สำหรับการประเมินค่าใช้จ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อนิสิตเต็มเวลาแต่ละหลักสูตร พบว่าหลักสูตรการบัญชีต้นทุนมีค่าใช้จ่ายทั้งหมด ที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยต่อนิสิตเต็มเวลาสูงที่สุดเป็นเงิน 27,552.01 บาท รองลงมาคือหลักสูตรการหนังสือพิมพ์เป็นเงิน 26,645.83 บาท เนื่องจากทั้ง 2 หลักสูตรมีค่าใช้จ่ายทั้งหมดเป็นจำนวนมาก เมื่อเทียบกับนิสิตเต็มเวลาซึ่งมีจำนวนน้อย ส่วนหลักสูตรที่มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยต่อนิสิตเต็มเวลาน้อยที่สุด ได้แก่หลักสูตรนิติศาสตร์ เป็นเงิน 10,711.76 บาท และแม้ว่าถ้าพิจารณาค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปี หรือค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการเพียงส่วนเดียวเฉลี่ยต่อนิสิตเต็มเวลา จะพบว่า หลักสูตรที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อนิสิตเต็มเวลาสูงที่สุดและต่ำที่สุด ยังคงเป็นหลักสูตรเดิม

อย่างไรก็ตาม การที่นิสิตแต่ละคนลงทะเบียนเป็นจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนด และเรียนสำเร็จโดยใช้เวลา 4 ภาคการศึกษาเหมือนกันหมดทุกคนย่อมเป็นไปได้ เนื่องจากว่านิสิตบางคนอาจมีการตกวิชาและบางคนลาออกกลางคัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุของความสูญเปล่าที่เกิดขึ้นในกระบวนการศึกษา ดังนั้นการประเมินค่าใช้จ่ายของนิสิตจึงต้องคำนึงถึงความสูญเปล่า

นี้ด้วย โดยถ้าหลักสูตรใดมีความสูญเปล่าเกิดขึ้นอย่างมาก หลักสูตรนั้นจะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คน สูงกว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อนิสิตเต็มเวลาเป็นจำนวนมากตามไปด้วย แต่ถ้าหลักสูตรใดมีความสูญเปล่าเกิดขึ้นน้อย หลักสูตรนั้นจะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คน สูงกว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อนิสิตเต็มเวลาเป็นจำนวนน้อยตามไปด้วย เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คน พบว่าหลักสูตรการบัญชีต้นทุนมีค่าใช้จ่ายสูงที่สุดเป็นจำนวนถึง 88,074.58 บาท ซึ่งสูงกว่าค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุน เฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คน ของหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ที่มีมูลค่าร่องมาเกือบเท่าตัว สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าหลักสูตรการบัญชีต้นทุนมีอัตราการลาออกของนิสิตสูงถึง 0.25 เมื่อเทียบกับจำนวนนิสิตที่ลงทะเบียน และนิสิตของหลักสูตรนี้ใช้เวลาเรียนเฉลี่ยแล้วประมาณ 9.95 ภาคการศึกษา ดังนั้นกล่าวได้ว่าหลักสูตรการบัญชีต้นทุนต้องสูญเสียเงินเป็นจำนวน 60,522.57 บาท สำหรับนิสิตที่ลาออกกลางคันและนิสิตที่ใช้เวลาเรียนนานเกินกว่าที่หลักสูตรกำหนด ขณะที่หลักสูตรการศึกษาคณิตศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คนต่ำที่สุดเป็นเงิน 14,338.61 บาท เพราะฉะนั้นนิสิตของหลักสูตรนี้ใช้เวลาเรียนเฉลี่ยแล้วประมาณ 4.38 ภาคการศึกษา และไม่มีนิสิตลาออกกลางคันเลย ดังนั้นกล่าวได้ว่าหลักสูตรการศึกษาคณิตศาสตร์เป็นหลักสูตรที่เสียค่าใช้จ่ายในส่วนของความสูญเปล่าที่เกิดขึ้นเพียง 1,243.99 บาท ถ้าพิจารณาด้านค่าใช้จ่ายทั้งหมด ที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปี เฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คนซึ่งแสดงค่าใช้จ่ายสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา 1 คนที่เกิดขึ้นในปีงบประมาณ 2532 เพียงปีเดียว เพราะว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คนของหลักสูตรการบัญชีต้นทุนมีค่าสูงที่สุด เป็นเงิน 85,845.77 บาท ซึ่งแตกต่างจากค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุน ถึง 2,228.81 บาท ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่หลักสูตรนี้ต้องสูญเสียไปเพื่อความสูญเปล่าเป็นเงินจำนวน 58,991 บาท จากค่าใช้จ่ายที่หลักสูตรการบัญชีต้นทุนต้องสูญเสียไปนี้เห็นได้ว่าสามารถนำไปผลิตผู้สำเร็จการศึกษา 1 คนของหลักสูตรอื่น ๆ ได้

ในการประเมินค่าใช้จ่ายต่อหน่วยดัชนีต่างๆดังกล่าวนี้ พบว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คน เป็นค่าใช้จ่ายต่อหน่วยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบายได้มากที่สุด เนื่องจากค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คน เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับผลิตนิสิต 1 คน ตามสภาพความเป็นจริง เพราะนิสิตแต่ละคนนั้นใช้เวลาในการศึกษาไม่เท่ากันเนื่องจากลงทะเบียนเป็นจำนวนหน่วยกิตที่แตกต่างกัน นอกจากนี้แล้วนิสิตบางคนอาจลาออกกลางคันโดยเรียนไม่สำเร็จเลยก็ได้ เพราะฉะนั้นเมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คน กับค่าใช้จ่าย

เฉลี่ยต่อนิสิตเต็มเวลา อันเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อนิสิต 1 คน ที่ลงทะเบียนเป็นจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดในหลักสูตรและสำเร็จตามเวลา 4 ภาคการศึกษา จะแสดงถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องสูญเสียไปสำหรับความสูญเปล่าที่เกิดขึ้น ค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นดัชนีที่แสดงให้เห็นถึงการไม่มีประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากรสำหรับการผลิตทางการศึกษา เพราะฉะนั้นรัฐจึงควรเข้ามามีบทบาทในการจัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ โดยการหาวิธีคัดเลือกบุคคลที่ต้องการศึกษาอย่างจริงจัง และมีคุณภาพที่เหมาะสม นอกจากนี้แล้วรัฐควรหามาตรการในการจัดสรรงบประมาณให้พอเหมาะกับระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่เปิดสอนมากยิ่งขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อจำกัดของงานวิจัย

การประเมินค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการศึกษาระดับปริญญาโทครั้งนี้ อยู่ภายใต้แนวความคิดของค่าใช้จ่ายร่วม อันเกิดจากผลผลิตร่วม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ชี้แนวทางสำหรับการใช้ดุลยพินิจของผู้วางแผนการศึกษา เพื่อที่จะจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนจัดสรรงบประมาณสำหรับแต่ละหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นจึงต้องคำนึงถึงข้อจำกัดบางประการในการวิเคราะห์ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ กล่าวคือ

ก. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายครั้งนี้ จำแนกเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ และค่าใช้จ่ายลงทุน จากทุกแหล่งที่มาของเงิน ที่เกิดขึ้นภายในรอบระยะเวลาปีงบประมาณ 2532 ซึ่งครอบคลุมถึงนิสิต และกิจการบัณฑิตศึกษา ของภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2531 และภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2532 โดยประมาณ และจากข้อจำกัดด้านเวลานี้เองทำให้การประมาณค่าใช้จ่ายอาจจะสูงหรือต่ำเกินความเป็นจริงบ้าง เพราะว่าในปีงบประมาณ 2532 บางคณะวิชาไม่มีค่าใช้จ่ายลงทุนหมวดที่ดิน อาคารและสิ่งปลูกสร้าง ที่จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดิน นอกจากนี้แล้ว ตามสภาพความเป็นจริง ค่าใช้จ่ายสำหรับหลักสูตรปริญญาโท มีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเฉพาะในรอบปีงบประมาณ 2532 เท่านั้น แต่ยังเป็นค่าใช้จ่ายที่ต่อเนื่องจากปีก่อนๆ อีกด้วย จึงส่งผลให้ค่าใช้จ่ายของหลักสูตรต่ำกว่าความเป็นจริง อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดด้านเวลานี้อาจกระทบถึงการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหน่วย โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คนอย่างมาก เนื่องจากค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คนนั้นเกิดจากการปรับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อนิสิตเต็มเวลาด้วยอัตราการลาออกกลางคันและจำนวนภาคการศึกษาโดยเฉลี่ยที่เรียนสำเร็จ ดังนั้นถ้าปีการศึกษาใดไม่มีนิสิตลาออกกลางคัน ตลอดจนภาคการศึกษาโดยเฉลี่ยที่เรียนสำเร็จใกล้เคียงกับ

เวลาที่กำหนด จะส่งผลให้ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คน ในปีต่อมามีค่าต่ำลง แต่ถ้าปีการศึกษาใดมีนิสิตลาออกกลางคันเป็นจำนวนมาก ประกอบกับนิสิตที่เหลืออยู่ใช้เวลาเรียนนานเกินกว่าที่กำหนด จะส่งผลให้ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการศึกษา 1 คน ในปีการศึกษาต่อมามีค่าสูงขึ้น

ข. โดยความเป็นจริงแล้ว นอกจากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในรอบปีงบประมาณ 2532 แล้ว ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในปีงบประมาณที่ผ่านมา ตลอดจนอาคารเรียน อาคารบริหารและบริการทางวิชาการที่มีอยู่เดิม ก็มีส่วนสำหรับผลิตหลักสูตรปริญญาโทในปีการศึกษาดังกล่าว แต่จากสาเหตุของข้อจำกัดด้านข้อมูลทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ถึงค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ได้

ค. สำหรับการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยต่อหน่วย หรือกรณีค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปีเฉลี่ยต่อหน่วย อยู่ภายใต้ข้อสมมติว่านิสิตทุกคนได้รับบริการจากค่าใช้จ่ายลงทุนดังกล่าวเท่ากัน ซึ่งในความจริงแล้วย่อมเป็นไปได้

ง. ค่าใช้จ่ายสำหรับหลักสูตรปริญญาโทที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยนี้ เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในปีงบประมาณ 2532 เท่านั้น เพราะฉะนั้นการที่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์จึงต้องคำนึงถึงข้อจำกัดทางด้านเวลาและอัตราเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นด้วย และนอกจากนี้แล้วจำนวนนิสิตทั้งนิสิตลงทะเบียนและนิสิตเต็มเวลา จำนวนผู้ลาออกกลางคัน ตลอดจนจำนวนภาคการศึกษาโดยเฉลี่ยที่เรียนสำเร็จ ต้องใกล้เคียงกับงานวิจัยครั้งนี้

5.3.2 ข้อเสนอแนะ

สำหรับการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของหลักสูตรปริญญาโท สาขาสังคมศาสตร์ โดยอาศัยแนวความคิดค่าใช้จ่ายร่วม อันเกิดจากผลผลิตร่วม เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเสนอมาตรการสำหรับจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ ซึ่งเสนอรายละเอียดได้ดังนี้

ก. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย โดยจำแนกตามหมวดค่าใช้จ่าย แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายสำหรับหลักสูตรปริญญาโทในแต่ละหมวดค่าใช้จ่าย ซึ่งถึงแม้ว่าบางหลักสูตรอาจไม่มีปัจจัยการผลิตอันก่อให้เกิดการจัดการศึกษาแต่กลับปรากฏค่าใช้จ่ายที่เกิดจากปัจจัยการผลิตชนิดนั้นเหตุที่เป็นเช่นนั้น เนื่องจากความคิดที่ว่าปัจจัยการผลิตทุกชนิดในกระบวนการศึกษามีส่วนร่วมกันในการจัดการศึกษา เมื่อเป็นดังนี้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงควรจัดสรรทรัพยากร โดยเฉพาะบุคลากรเสียใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินงานสำหรับการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ

ข. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย จำแนกตามแหล่งที่มาของเงิน ยังแสดงให้เห็นว่าค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการศึกษาระดับปริญญาโทดังกล่าว มิได้จ่ายจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการบัณฑิตศึกษาโดยตรงเพียงส่วนเดียว ยังจ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินที่จัดสรรให้กับคณะวิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งจ่ายจากเงินทุนคณะ ซึ่งเป็นเงินที่ได้รับจากการเก็บค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ จากนิสิตระดับปริญญาตรี

อนึ่ง เงินที่ได้รับจากการเก็บค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมทางการศึกษาอื่นของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษานั้น ทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดสรรให้กับสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งมีฐานะเป็นคณะวิชาหนึ่ง โดยที่สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยใช้เงินจำนวนนี้สำหรับการจัดการบัณฑิตศึกษา นอกเหนือจากเงินงบประมาณที่จัดสรรให้กับสำนักงาน เมื่อเป็นดังนี้ สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยควรมีหน้าที่รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการบัณฑิตศึกษาทั้งหมด แต่หลังจากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท พบว่าค่าใช้จ่ายของแต่ละหลักสูตรส่วนใหญ่จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินของคณะวิชา เนื่องจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย ถึงแม้จะมีฐานะเป็นคณะวิชาหนึ่งของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่มิได้ให้บริการด้านการเรียนการสอนโดยตรงกับนิสิต เพียงแต่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ เท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนี้หลักสูตรดังกล่าวจึงอาศัยบริการด้านการเรียนการสอน และบริการอื่น ๆ จากคณะวิชาที่หลักสูตรเกี่ยวข้อง ทำให้ค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการของแต่ละหลักสูตรจึงมาจากเงินงบประมาณรวมทั้ง เงินทุนของคณะวิชาที่หลักสูตรนั้นเกี่ยวข้องด้วย

กล่าวโดยสรุป จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยควรมีมาตรการในการจัดสรรทรัพยากร โดยเฉพาะงบประมาณเสียใหม่ เพื่อที่จะปรับภาระค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตามแหล่งที่มาให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

ค. หลังจากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหน่วย โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายต่อผู้สำเร็จการศึกษา พบประเด็นสำคัญอีกประเด็นหนึ่งคือความสูญเปล่าที่เกิดขึ้นในกระบวนการศึกษา โดยมีสาเหตุจากการลาออกกลางคันและการเรียนช้ากว่าที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งปัญหานี้เกิดในทุกหลักสูตรที่ทำการวิเคราะห์ ปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดการสูญเสียงบประมาณเป็นจำนวนไม่น้อย ถึงแม้ว่าการลาออกกลางคันเป็นสิ่งที่ช่วยควบคุมคุณภาพ และมาตรฐานทางการศึกษา และการเรียนช้ากว่าเวลาที่กำหนด จะช่วยลดจำนวนผู้สำเร็จที่หางานทำไม่ได้ในภายหลัง แต่การแก้ปัญหาดังกล่าวไม่ใช่วิธีที่ดีนัก ทางที่ดี คือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยควรหาวิธีคัดเลือกบุคคลที่ต้องการเรียนเพียงอย่างเดียวจริง ๆ และมีคุณภาพที่เหมาะสมไม่ควรปล่อยให้รัฐต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนไม่น้อยให้กับผู้ที่ลาออกกลางคัน และผู้ที่เรียนช้ากว่าเวลาที่กำหนดเหล่านี้ ทั้ง ๆ ที่บุคคลดังกล่าวควรเสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เอง